

Elinor Kruse, 2007-03-09

Teknikföretagens synpunkter angående regelförenklingsarbetet

Vi stödjer fullt ut Regeringens ambition att ta fram en gemensam handlingsplan avseende regelförenklingar i syfte att minska företagens administrativa kostnader för samtliga statliga regelverk med minst 25 procent fram till hösten år 2010. Vi anser att det ska vara ett nettomål eftersom den totala regelbördan för företagen inte får öka.

NUTEKs arbete med mätningar stödjer vi helhjärtat. Vi ser fram emot de kommande mätningarna om lagstiftning inom produktområdet, som mer specifikt berör Teknikföretagens medlemmar.

Teknikföretagens synpunkter på regelförenkling

Teknikföretagens principiella uppfattning om ett gott och ändamålsenligt regelverk bygger på 5 principer som vi utarbetat tillsammans med våra medlemsföretag, se nedan. Dessa principer utgår från de erfarenheter som finns från europeisk produktlagstiftning enligt nya metoden, men är generellt tillämpbara;

- **Harmonisering** – i en globaliserad värld, där företagen verkar över landsgränserna och produkterna säljs på många marknader, är ett likartat regelverk en förutsättning för effektiv regelefterlevnad i företagen.
- **Tydlighet** – ju tydligare regelverk desto snabbare går det att ta till sig innebörden av regeln och tillämpa den.
- **Konsekvensanalys måste föregå beslut om reglering** - själva syftet måste ställas i relation till eventuellt andra negativa effekter av regeln
- **Rätt nivå för beslut** – principerna bör beslutas på hög politisk nivå, men tekniska detaljer kan i stor utsträckning utarbetas gemensamt mellan parterna och myndigheter t ex inom standardiseringen.
- **Minimera och effektivisera krav på administrativa rutiner** – det viktigaste är att företagen ägnar tiden åt att göra rätt saker och inte redovisa för myndigheterna hur man gjort.

En avgörande fråga i diskussionerna om regelförenkling är själva syftet med regeln. Regelverk är en förutsättning i vårt samhälle men det är väsentligt att regelverket är ändamålsenligt och håller hög kvalitet. Missar man detta är risken stor att trovärdigheten för lagstiftaren och dess budbärare på myndigheterna minskar.

Teknikföretagen anser därför att regelförenklingsarbetet måste fokusera på kvaliteten i regelverket, både på hur befintliga regler är utformade samt hur ett ändamålsenligt regelverk ska utformas i framtiden. Det räcker inte att uppnå färre regler genom att man t ex lägger ihop flera författningar till en. Det kan uppfattas som att det blir färre regler, men effekten för samhället av den nya regeln är lika omfattande som alla tidigare tillsammans. Då har man missat målet med regelförenkning. Konsekvensanalyser, där både nytta och konsekvenser noggrant belyses har en stor betydelse i detta sammanhang.

Utarbetande av nya svenska regelverk

I samband med att nya svenska regelverk utarbetas är det viktigt att lagstiftaren i tidigt skede samråder med berörda parter. Att delge berörda ett färdigt förslag i skriftlig remiss i slutfasen av arbetet innebär snarare att inhämta synpunkter på redan utfört arbete än att samråda. Samråd är, enligt vår mening, ett mer aktivt informationsutbyte tidigt i arbetsprocessen. Det är optimalt om det finns tid och tillfälle för berörda att komma med konstruktiva inspel i arbetet.

Ett sådant aktivt samråd bör tillämpas både vid utfärdande av föreskrifter och allmänna råd på myndighetsnivå samt vid framtagande av förordningar på departementsnivå.

Genom att arbeta på ett sådant sätt kan tidsplaner innehållas och det slutliga remissförfarandet ger då en bekräftelse på det som tidigare framkommit snarare än nya inspel som i så sent skede blir svåra att beakta.

Utarbetande av ny EU lagstiftning

Både myndigheter och företag berörs i stor utsträckning av EUs gemensamma lagstiftning. Således är EU-arbetet mycket viktigt.

Det skulle vara en stor fördel om det utarbetades en transparent struktur för hur samråd ska ske inför Sveriges agerande inom EU. I en sådan struktur bör ingå upprättande av referensgrupper för berörda.

Då direktiven är införlivade ges Kommissionens kommittéer i vissa fall en lagstiftande roll, exempelvis när de tar beslut om tolkningar, ändringar i direktiv eller beslutar om undantag. Det saknas en synlig och kommunicerad struktur för hur myndigheterna ska föra dialog med intressenterna inför arbetet. I dessa arbetsgrupper.

Det är viktigt att myndighetspersoner som deltar i Kommissionens arbetsgrupper har instruktioner och ger departementet återkoppling på diskussionerna i gruppen. I många fall är det personer från myndigheter och inte från regeringskansliet som deltar i detta arbete. Det är viktigt att det inte finns möjligheter för dessa personer att driva egna frågor utan att det är Sveriges politik som förs.

Vi ser också att EU-arbetet på departementsnivå kan samordnas mer effektivt och att samråd skulle kunna ske tidigt i processen med berörda intressenter. Även här borde det finnas en skyldighet att tillsätta referensgrupper. I takt med att parlamentets makt har ökat, sker det ofta stora förändringar i regelverket och det

behövs en kontinuerlig uppföljning. Det betyder att samråd behöver ske fortlöpande under rådsförhandlingarna enligt en strukturerad metod.

Dessutom anser vi att Sverige bör verka för att rådet ska genomföra konsekvensanalyser på sina förslag.

Kontroll av lagefterlevnad - tillsyn

Ur ett regelförenklingsperspektiv är det viktigt att säkerställa att reglerna också tillämpas på rätt sätt. Det finns en tendens till att mer fokus riktas på att ta fram ny lagstiftning istället för att se till att den som redan beslutats efterlevs. Det är viktigt att det finns resurser hos myndigheterna att bedriva tillsyn. Teknikföretagen berörs både av tillsyn enligt miljöbalken och marknadskontroll inom produktområdet.

Marknadskontroll

Effektiv marknadskontroll är central för att garantera rättvisa konkurrensförhållanden och för marknadens förtroende för ett obyråkratiskt system för produktreglering.

Marknadskontrollen är således grundläggande för övervakningen av att lagstiftningen efterlevs och därmed för konkurrensneutraliteten. Om den inte fungerar effektivt skadas de aktörer som uppfyller lagstiftningen medan de som inte följer lagens krav gynnas. Kemikalieinspektionen och Naturvårdsverket ansvarar för viss marknadskontroll.

Marknadskontroll är därför en viktig del av regelförbättring. Det är viktigt att arbetet bedrivs på ett intelligent och effektivt sätt.

Miljötillsyn

Tillsynsfrågorna måste få större uppmärksamhet och det är angeläget att tillsynen inom miljöområdet bedrivs i syfte att kontrollera att regelverket efterlevs. Idag saknas standardiserade metoder för tillsynen av miljöfarlig verksamhet, vilket gör att den varierar över landet, i mycket högre utsträckning än vad den lokala miljön kräver. Detta är mycket anmärkningsvärt.

Inom miljöområdet överlappar myndigheternas ansvar delvis varandra, vilket gör det otydligt och rörigt. Ett exempel är kraven på kemikalieförteckning i förordningen om egenkontroll. Dessa krav återfinns delvis i arbetsmiljölagstiftningen. Till detta kommer att flera kommuner och länsstyrelser den senaste tiden skrivit förelägganden eller brev till företag med begäran om mycket detaljerade kemikalieföreteckningar på ämnesnivå, som ett led i deras arbete med att uppnå miljömålet Giffri miljö. Dessa krav har gått längre än de lagstadgade kraven och i vissa fall varit mer långtgående än de kommande kraven i EUs nya kemikalielagstiftning Reach. Det är inte acceptabelt att skapa så många administrativa krav på företag inom detta område, särskilt när myndigheterna sällan kan motivera nyttan. Detta skapar administrativa krav som drabbar företagen mycket olika, helt beroende på i vilken kommun eller län de bedriver sin verksamhet i.

Generella synpunkter på miljöområdet

Miljölagstiftningen rent generellt är ett omfattande regelverk för företagen. Ett normalt litet tillståndspliktigt företag följer och tillämpar ett 40-tal miljörelaterade regler, utöver de krav som är reglerade anläggningsspecifikt i tillståndet. Regelbördan är således tung.

Miljökunskapen bland medlemsföretagen betraktar vi som god. Det finns en stor acceptans för miljöregler, men irritationen är stor över de administrativa inslagen och krav på dokumentation.

Naturvårdsverkets rapport från den 19 februari

Naturvårdsverkets rapport är väl genomarbetad och täcker många viktiga områden. I det mesta instämmer Teknikföretagen i Naturvårdsverkets analyser i sin redovisning. Avseende vissa detaljområden i redovisningen kan vi inte ännu ta ställning. Vi kan också konstatera det regelförenklingsarbete som Naturvårdsverket fram tills nu prioriterat har varit den resurskrävande insatsen med att se över bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd, vilket vi aktivt har gett vårt stöd till. Till detta område hör även arbetet med SMP och förenklingen av föreskrifterna för miljörapport som vi också aktivt medverkat i.

Vi kan konstatera att behoven av regelförenkling inom miljöområdet är stora.

Generella synpunkter på kemikalieområdet

Teknikföretagen berörs av lagstiftningen om kvicksilverförbud, förbud för användning av lösningsmedlet TRI samt ROHS, och i stor utsträckning Reach, som downstream user. Ett fåtal företag importerar kemikalier för användning i produktionen och ett par företag säljer kemikalier som en del av en produkt och berörs av övrig kemikalielagstiftning. De större företagen har hög kompetens på kemikalieområdet, men det stora flertalet företag har begränsade kunskaper inom kemikalieområdet.

Kemikalieinspektionens rapport från den 19 februari

Kemikalieinspektionen för fram behovet av att se över tillsynsförordningen, vilket Teknikföretagen stödjer. Keml anser också att samarbete mellan myndigheter inom miljö- och kemikalieområdet kan ge många fördelar ur ett regelförenklingsperspektiv. Även detta tror vi är riktigt och vill i sammanhanget framhålla Tillsyn och Föreskriftsrådets, TOFRs, verksamhet, som dessutom skulle kunna stärkas. Keml efterlyser också en webbportal där all lagstiftning skulle kunna samlas, och vi instämmer även med detta. I dagsläget är den portal som TOFR byggt upp mycket användbar och skulle kunna utvecklas ännu mer.

Keml för också fram vikten av samråd med branschorganisationer i tidigt skede vilket vi ser kan stärkas och förbättras ytterligare.

Vad gäller Teknikföretagens problembeskrivning avseende RoHS så kan vi inte bekräfta det som Keml för fram som Teknikföretagens ståndpunkt. Detta beror på

ett missförstånd i dialogen som genomfördes per telefon i sent skede. Vad gäller behoven inom RoHS ber vi att få återkomma.

Med vänlig hälsning

Produktkrav och miljö

Elinor Kruse